

17 ✓

การสร้างโมเดลการสอนแบบกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
สำหรับเด็กวัยสัมฤทธิ์

นายทศพร ประเสริฐสุข

007219

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2525

ISBN = 974-560-935-8

I 1675898

8

CONSTRUCTION OF A TEACHING MODEL USING GROUP PROCESS TO
DEVELOP ACHIEVEMENT MOTIVE FOR UNDERACHIEVERS

Mr. Tosaporn Prasertsuk

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy
Department of Psychology
Graduate School
Chulalongkorn University

1982

207

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การสร้างโมเดลการสอนแบบกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาแรงจูงใจ
ใฝ่สัมฤทธิ์สำหรับเด็กวัยสัมฤทธิ์

โดย นายทศพร ประเสริฐสุข
ภาควิชา จิตวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาคุณวุฒิปบัณฑิต

[Signature]
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประทีฐ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Signature]
..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.ประชุมสุข อ้าวอ่ำรุ่ง)

[Signature]
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา)

[Signature]
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทีศนา เข้มมณี)

[Signature]
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยพร วิชชาวุธ)

[Signature]
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การสร้างโมเดลการสอนแบบกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาแรงจูงใจ
 ใฝ่สัมฤทธิ์สำหรับเด็กวัยสัมฤทธิ์

ชื่อนิติศ นายทศพร ประเสริฐสุข

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา

ภาควิชา จิตวิทยา

ปีการศึกษา 2524

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างโมเดลการสอนแบบกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หรือโมเดลการสอนแบบ ก.พ.ร. และเพื่อทดสอบโมเดลการสอนนี้ในการใช้สอนเพื่อเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กวัยสัมฤทธิ์

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งผ่านการทดสอบและถูกจัดเป็นเด็กวัยสัมฤทธิ์ จำนวน 60 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง กลุ่มควบคุม และกลุ่มปกติ กลุ่มละ 20 คน โดยวิธีการจับคู่จากคะแนนความสามารถ ก่อนทำการทดลองสอนกลุ่มตัวอย่างได้รับการทดสอบจากแบบทดสอบความถนัดทางการเรียน แบบทดสอบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แบบทดสอบนิสัยในการเรียน และแบบทดสอบทัศนคติทางการเรียน หลังจากนั้นกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มจะเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทยและสังคมศึกษา ด้วยวิธีสอนที่แตกต่างกันไป กล่าวคือ กลุ่มทดลองได้รับการสอนด้วยโมเดลการสอนแบบ ก.พ.ร. ส่วนกลุ่มควบคุมและกลุ่มปกติใช้วิธีสอนแบบทั่วไป การทดลองครั้งนี้กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมใช้ครูชุดเดียวกันแต่สอนคนละวิธี ส่วนกลุ่มปกติสอนโดยครูประจำการ และนักเรียนจะเรียนอยู่ในสภาพปกติตามห้องเรียนเดิมของตน ใช้เวลาในการทดลอง 12 สัปดาห์ เมื่อสิ้นสุดการทดลองทุกกลุ่มจะได้รับการทดสอบด้วยแบบทดสอบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้ง 4 วิชา นำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง

กลุ่มในค่านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนรวม

* ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. นักเรียนค้อยสัมฤทธิ์ในกลุ่มทดลอง มีคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
2. นักเรียนค้อยสัมฤทธิ์ในกลุ่มทดลองมีคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่ากลุ่มควบคุมและกลุ่มปกค้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนค้อยสัมฤทธิ์ในกลุ่มทดลองมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมทั้ง 4 วิชา สูงกว่ากลุ่มควบคุมและกลุ่มปกค้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ไม่พบความแตกต่างด้านคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

ผลของการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนว่า โมเดลการสอนแบบ ก.พ.ร. ที่สร้างขึ้นสามารถใช้สอนเพื่อเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กค้อยสัมฤทธิ์ได้

Thesis Title Construction of A Teaching Model Using Group
Process to Develop Achievement Motive for
Underachievers

Name Mr. Tosaporn Prasertsuk

Thesis Advisor Associate Professor Prasarn Malakul, Ph.D.

Department Psychology

Academic Year 1981

The purpose of this study was primarily to establish a teaching model called "Group Process for Developing Achievement Motivation Model of Teaching", or GPDAM Teaching Model, and subsequently to test this model through its implementation on the teaching of the underachievers in order to enhance their achievement motive and academic achievement.

The subjects in this study were 60 underachievers in Matayomsuksa I at Payuhapitayakom School, Nakorn Sawan. The subjects were equally divided into three groups of 20 students each, by means of matched ability grouping according to their scholastic aptitude scores.

The experimental group was taught through the GPDAM Teaching Model, while the control group was taught through the

regular method, both of which were taught by the same group of teachers. The third group represented "the normal group", consisted of those taught under normal situation, on their regular schedule, and by their regular teachers.

Before the experiment a pretest consisted of five subtests: The Scholastic Aptitude Test, the Achievement Motive Test, the Study Habit Test, and the Study Attitude Test was administered to all the subjects.

During the experimental period all of the subjects were taught sciences, mathematics, Thai language, and social studies. The whole period lasted 12 weeks.

After the experiment all of the subjects were tested by the use of the Achievement Motive Test and the Academic Achievement Test. The data obtained were analysed by the use of analysis of covariance to assess the differences of the subjects performances with regard to their achievement motive and academic achievement, before and after the experiment.

The results of this study were:

1. The underachievers in the experimental group had significantly increased their achievement motive scores at the .001 level of confidence.
2. The underachievers in the experimental group had significantly higher academic achievement scores than those in the control and the normal group at the .01 level of confidence.

3. The underachievers in the experimental group had significantly higher academic achievement scores in sciences, mathematics, and social studies than those in the control and the normal group at the .01 level of confidence. However, there were no significant differences in the area of Thai language.

The research findings support the hypothesis that the GPDAM Teaching Model could be implemented to enhance the achievement motive and academic achievement of underachievers.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ควยดีเพราะผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือจาก
รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาร มาลากุล ณ อุษยา อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้กรุณาให้
คำปรึกษา แนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนให้กำลังใจอย่างดียิ่ง
ตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ
โอกาสนี้

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รับคำแนะนำปรึกษา ตลอดจนให้การสนับสนุนในหลายๆ
ด้านจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หลุย จำปาเทศ อย่างดียิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็น
อย่างสูง นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับคำแนะนำเป็นอย่างดีจากรองศาสตราจารย์ ดร.
สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ประยุทธ ศรีคารา อาจารย์ใหญ่ และคณาจารย์
โรงเรียนพุทธพิทยาคม อำเภอพุทธะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือ
เป็นอย่างดีจนการทดลองสำเร็จลงได้ และขอขอบคุณนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัย
ครุนครสวรรค์ 4 คน ที่เข้าร่วมในโครงการทดลองครั้งนี้ คือ คุณวัชรภรณ์ ทองชื่น
คุณจุฬาลักษณ์ ชาราวุฒิ คุณมงคล พุกเนียม และคุณศิริ คงห้วยรอบ

เพื่อน ๆ หลายคนที่มีส่วนช่วยในงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ควยดี จึงขอขอบคุณ
อาจารย์ปรีชา สนธิรักษ์ และ อาจารย์พีรพล อังศิริ แห่งวิทยาลัยครุนครสวรรค์ ที่ได้
ช่วยเหลือผู้วิจัยตั้งแต่ต้นจนจบ และขอขอบคุณอาจารย์ประเทือง และอาจารย์วันทนีย์
ภูมิภักตราคม แห่งวิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาสงครม ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในเรื่องการ
อัดสำเนา ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยเป็นเงิน 11,000 บาท

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณอาจารย์นวลฉวี คุ่มตระกูล แห่งคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ได้ให้ความร่วมมือช่วยเหลือ และให้กำลังใจควยดีตลอดมา และ
ท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ได้สนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยในการทำ
วิทยานิพนธ์ครั้งนี้มาโดยตลอด

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย...	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ...	ฉ
กิตติกรรมประกาศ...	ฅ
รายการตารางประกอบ...	ฆ
รายการรูปประกอบ...	ณ

บทที่

1 บทนำ...	1
ปัญหา...	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา...	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย...	17
ขอบเขตของการวิจัย...	18
ตัวแปรของการวิจัย...	18
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย...	19
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย...	20
ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย...	22
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์...	22
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์...	24
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน...	58
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับนิสัยในการเรียนและทัศนคติในการเรียน...	61
ที่มาของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์...	62

	วิธีการที่จะทำให้คนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้น...	64
	การเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในสภาพการศึกษา...	71
	วิธีการสอนโดยกระบวนการกลุ่ม...	79
	ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการกลุ่ม...	82
	แนวคิดเชิงทฤษฎีสำหรับการสอนด้วยกระบวนการกลุ่ม...	87
	การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม...	91
	สมมุติฐานการวิจัย...	94
2	วิธีดำเนินการวิจัย	96
	การสร้างโมเดลการสอนแบบกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	96
	กลุ่มตัวอย่าง...	113
	แบบการวิจัย...	118
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล...	119
	การดำเนินการวิจัย...	132
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล...	135
3	ผลการวิจัย...	136
4	อภิปรายผลการวิจัย...	153
5	สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ...	164
	บรรณานุกรม...	169
	ภาคผนวก	
	ภาคผนวก ก.	181
	ภาคผนวก ข.	212
	ประวัติผู้เขียน...	221

12	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนรวมของคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของกลุ่มทดลอง กลุ่มควบคุมและกลุ่มปกติ... .. . 142
13	เปรียบเทียบคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ภายหลังการสอนเมื่อปรับด้วย คะแนนก่อนการสอนของกลุ่มทดลอง กลุ่มควบคุมและกลุ่มปกติ. 143
14	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนรวมของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของกลุ่มทดลอง กลุ่มควบคุมและกลุ่มปกติ... .. . 144
15	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ภายหลัง การสอนเมื่อปรับด้วยคะแนนความถนัดทางการเรียนก่อนสอนของกลุ่ม ทดลอง กลุ่มควบคุมและกลุ่มปกติ. 145
16	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนรวมของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาคณิตศาสตร์ของกลุ่มทดลอง กลุ่มควบคุมและกลุ่มปกติ 146
17	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ภายหลัง การสอนเมื่อปรับด้วยคะแนนความถนัดทางการเรียนก่อนสอนของกลุ่ม ทดลอง กลุ่มควบคุมและกลุ่มปกติ. 147
18	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนรวมของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลอง กลุ่มควบคุมและกลุ่มปกติ. 148
19	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนรวมของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาสังคมศึกษาของกลุ่มทดลอง กลุ่มควบคุมและกลุ่มปกติ 149
20	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาภายหลัง การสอนเมื่อปรับด้วยคะแนนความถนัดทางการเรียนก่อนสอนของกลุ่ม ทดลอง กลุ่มควบคุมและกลุ่มปกติ. 150

21 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการ
 เรียนรวมทั้ง 4 วิชา ของกลุ่มทดลอง กลุ่มควบคุมและกลุ่มปกติ... . 151

22 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมทั้ง 4 วิชา ภายหลัง
 การสอน เมื่อปรับด้วยคะแนนความถนัดทางการเรียนก่อนสอนของกลุ่ม
 ทดลอง กลุ่มควบคุมและกลุ่มปกติ. 152

รายการประกอบ

รูปที่	หน้า
1	รูปแบบทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางค่านี้อาหา... .. 25
2	แสดงระบบลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์..... .. 31
3	แสดงลำดับตามทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ชเบิร์ก เปรียบเทียบกับทฤษฎีของ มาสโลว์... .. 33
4	แสดงตัวแปร 3 ตัวแปร ที่มีผลต่อพฤติกรรมในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง.. 37
5	แสดงรูปแบบการจูงใจของปอร์เตอร์ และ ลอว์เลอร์... .. 42
6	แสดงรูปแบบของทฤษฎีการปรุงแต่ง 45
7	แบบตัวอย่างทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์สำหรับการสอนในระดับประถมศึกษา 90
8	แสดงแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มเมื่อมอง ในรูปผลผลิต 105
9	หลักการจัดการเรียนการสอนที่ยึดโมเดลการสอนของเกดเซอร์ 106
10	โมเดลการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม-เพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 107
11	แสดงลำดับขั้นในการดำเนินการวิจัย... .. 131